

PARÇADA ANLAM - 4 (Yardımcı Düşünce - Soru Cevap)

1. Galiba şiir için şekil daha önemli. Çünkü eskiden anlatılmış bir konuyu tekrar ele alabilir, yeni şekille bir daha söyleyebiliriz. Yenilikten kastettiğimiz şey söyleyişte farklılık oluşturmaksa kesinlikle şiirin şekliyle ilgili değişiklik yapmak gerekir. Şiir dünyasında “Şu konu yenidir.” diyebileceğimiz kaç tane konu söyleyebiliriz ki?

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenmiştir?

- A) Şiirde yenilik olarak biçimsel yenilikler mi yoksa içerik yeniliği mi önemlidir?
B) İnsanların farklı konuları yeniden ele alması şiir için kabul edilebilir mi?
C) Yenilik olarak sunulan konu değişiklikleri şiirimizi ne kadar etkiler?
D) Şiirimizde şekle önem vermek şair için bir kusur sayılabilir mi?

2. Ahşap işçiliğinin önemli tekniklerinden biri olan “kündekâri” Anadolu’da Selçuklu devrinde ortaya çıkmış ve daha çok cami kapıları, minber, vaaz kürsüsü, dolap ve pencere kapakları, sanduka gibi öğelerde kullanılmıştır. “Kündekâri” sözcüğü dilimize Farsçadan geçmiştir. Asıl hâli “kendekâri” olan sözcük; heykeltıraşlık, hakkâklık, kalemkârlık gibi plastik sanatlarda kullanılan bir terimdir. Zamanla, ahşap sanatı ve dekoratif doğramacılık sanatı için kullanılır olmuş bu terim. Sabır ve ustalık gerektiren bu değerli sanatın en güzel ve en eski örnekleri Anadolu topraklarında bulunuyor.

Bu parçada “kündekâri sanatı” ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Nerelerde kullanılmaktadır?
B) Kelime anlamı nedir?
C) En eski örnekleri nerede bulunmaktadır?
D) Ne zaman ortaya çıkmıştır?
3. Yaşam, yeterince kısa olduğu ve bütün eserleri okuma imkânı bulunmadığı için öncelikle eleştiri süzgecinden geçmiş olan başyapıtları, şaheserleri okumak gerek. Şaheserlerin sayısı o kadar çoktur ki hepsini tanımamıza asla imkân olmayacaktır. Biz de yüzyılların yaptığı seçime güvenelim. Bir insan yanılabilir, bir kuşak yanılabilir ama insanlık yanılmaz. Bu görüşten, sanat kitaplarının seçiminde de bilim kitaplarının seçiminde de yararlanabiliriz.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenmiştir?

- A) Dünya edebiyatında yeteri kadar başyapıt var mıdır?
B) Kitap seçiminde öncelikli olarak neye dikkat etmeliyiz?
C) Başyapıtları okumak insanlara gerçekte ne kazandırır?
D) Şaheserler dışında eser okumak gereksiz midir?

4. İki tür kitap okuma yöntemi vardır: Aktif ve pasif okuma. Aktif okuma, gereksiz şeyler ayıklanarak ve dikkatle yapılan, yorumlamaya dayalı, eleştirel bir okuma türü; pasif okuma ise hiç çaba harcanmadan yapılan, ne veriliyorsa hemen kabul edilen, okunanlar üzerinde düşünülmeyen, yorum yapılmayan okuma türüdür. Okuma sırasında aktiflik arttıkça okuma kalitesi artar. Pasif bir okuma, gerçek okuma olarak adlandırılmaz. Uyuklar hâldeki bir zihin, okuma yapamaz.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi aktif okuma yapan kişinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Okuduğu metinleri yorumlamak
B) Okuduklarında seçici davranmak
C) Okuduğu bütün bilgileri doğru kabul etmek
D) Okurken dikkati metin üzerinde yoğunlaştırmak

5. Bir sayfaya göz atmak, telefona yanıt vermek, akli başka yerdeyken kitabı tekrar eline almak, sonra ertesi güne kadar bir yere bırakmak okumak değildir. Okuyucu, öncelikle okuduğu metne saygı duymalıdır. Okumasını güzel bir konserin ya da soylu bir törenin saygılı ve sessiz havasına büründürmelidir. Gerçek okuyucu, kendisine uzun, yalnızlık içinde akşamlar hazırlar; çok sevdiği bir yazara bir kış pazarının öğleden sonrasını ayırır mesela.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenmiş olabilir?

- A) Kitap okumak için en uygun vakitler hangileridir?
B) Kitap okurken sıkılmamak için neler yapılmalıdır?
C) Gerçek okuma ve gerçek okuyucu nasıl olmalıdır?
D) Okuma sırasında yapılan en önemli hata nedir?

6. Doğu Edebiyatı’nın hikmetle dolu, ibret veren, güldüren ve ağlatan nadide eserlerinden biri de “Bostan”dır. Şirazlı Şeyh Sadi’ye ait bir eser “Bostan”. Esere “Edebnâme”, “Sadınâme” de deniyor. Bizde, özellikle Osmanlı devrinde okullarda Farsça öğretimi vesilesiyle okutulan kitapların başlıcalarındandı. Dolayısıyla birçok tercüme ve açıklaması bulunuyor “Bostan”ın.

Bu metinde “Bostan” adlı eserle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kime ait olduğuna
B) Hangi konunun işlendiğine
C) Diğer isimlerine
D) Osmanlı devrinde okullarda niçin okutulduğuna

PARÇADA ANLAM - 4 (Yardımcı Düşünce - Soru Cevap)

7. İnebolu kayıkçıları Kurtuluş Savaşı döneminde olağanüstü kahramanlık göstermişler, ihtiyaç duyulan malzemeleri İnebolu'nun meşhur "denk kayıkları" ile Anadolu'ya naklederek tarihimizdeki yerlerini almışlardır. Kahraman kayıkçılara, gösterdikleri özverili gayretleri sonucunda "İstiklal Madalyası" verilmiştir. İnebolu'nun "denk kayığı" binbir emekle, özel tekniklerle yapıldı. O dönemde kullanılan kayıklardan bazılarını İnebolu'da bulunan müzelerde görebilirsiniz.

Bu parçaya göre İnebolu kayıkçılarına İstiklal Madalyası niçin verilmiştir?

- A) Kurtuluş Savaşı'nda gösterdikleri kahramanlık için
B) Kendilerine özgü bir kayak çeşidi ürettikleri için
C) Denk kayıklarını özel tekniklerle yaptıkları için
D) Çok fedakâr insanlar oldukları için
8. Enerji, günlük yaşantımızda çok büyük bir yer tutar ve en önemli ihtiyaçlarımızdandır. Kullandığımız elektrikten, sürdürdüğümüz arabaya, seyrettiğimiz televizyondan, yediğimiz yemeğe kadar her şeyde enerji kullanımını görürüz. Bu önemli ihtiyacın bilinçsiz kullanılması hem kendimiz hem de gelecek nesiller için birçok olumsuzluğu beraberinde getirir. Enerjinin gereği kadar ve bilinçli olarak kullanılmasını sağlamak için her yıl 11-18 Ocak tarihleri arasında "Enerji Tasarrufu Haftası" kutlanır.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Enerjiyi kimler bilinçsiz kullanmaktadır?
B) Enerji nerelerde kullanılır?
C) "Enerji Tasarrufu Haftası" hangi tarihte kutlanır?
D) "Enerji Tasarrufu Haftası" niçin kutlanır?
9. Adım at ileri, geriye bakma,
Bir sağlam iş tut da elden bırakma,
Saçma sapan sözler hep delip takma
Allah'ın yardımı çalışanlara.

Âşık Veysel

Bu dördülden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Geleceğe odaklanmak gerektiği
B) Çalışan kişiye Allah'ın yardım edeceği
C) İşine önem vermek gerektiği
D) Geçmiş yok saymanın yanlış olduğu

10. Küçükken sorulan "Büyüdüğün zaman ne olacaksın?" sorusunu hiç sevmezdim. Sırf bu soruya verilecek bir cevabım olsun diye kendime hayalî bir hedef koymuştum: Doktor olmak. Sorana doktor olmak istediğimi söylüyordum. İlk zamanlar sorulara cevap olsun diye koyduğum bu hedef, ilerleyen zamanlarda ulaşmak istediğim gerçek bir hedefe dönüşmüştü. Bu hedefe nasıl ulaşırdı? Galiba çok çalışmam gerekiyordu. İlkokulu birinci olarak bitirmiş, ortaokula başlamıştım. Bilgisayarla tanışmam da ortaokul yıllarında olmuştu. Benim için çok değişik bir aletti. Artık hedefim değişmişti, bilgisayar mühendisi olacaktım.

Bu parçada kendisini anlatan yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Hedef olmadan başarının da olmayacağına inandığı
B) Belli bir hedef doğrultusunda sürekli çalıştığı
C) Elektronik aletlere karşı ilgisinin olduğu
D) Hedeflediği mesleğin zamanla değiştiği

11. Havası bir başkadır İstanbul'un. Kokusunu bir başka çekmişimdir hayatım boyunca içime. Güzelliğini gözlerimle göremesem de ruhumla hissedebiliyorum. Her şeyiyle farklıdır İstanbul. "Yalnızlık" bile bir başka yaşadır İstanbul'da. Bir tek siz ve İstanbul görürsünüz başucunuzda bekleyen yalnızlığı. İstanbul, gözleri gören biri için çizilmiş en güzel resim olabilir belki ama bana göre yazılmış en güzel şiirdir. Umuda, aşka, özleme dair... Kimi zaman da en güzel şarkının nakaratıdır.

Bu parçadan yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İstanbul'da yaşadığı
B) İstanbul'a hayran olduğu
C) Şiir yazmayı sevdiği
D) Gözlerinin görmediği
12. Türkçe, birçok dile nasip olmayan bir bahta sahip; günümüz tabiriyle bir "imparatorluk" dili. Osmanlı nasıl yetmiş iki milleti bir devlette birleştirerek bir ahenk oluşturmuşsa Türkçe de öyle bir uyumun ve mozağin eseri. İçerisinde üç beş değil belki beş on millete ait kelimeler var. Bu bir kusur mu? Hayır, asla bir kusur olamaz bu. Zira aynı şey, diğer büyük diller için de geçerli. İngiltere'nin gelmiş geçmiş belki de en büyük şairi "Ne mutlu İngilizceye ki başka başka dillerden kelimeler almış!" sözüyle ifade ediyor bu gerçeği.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Türkçe birçok dilin kelimelerini içinde barındıran bir dildir.
B) Büyük diller başka dillerden kelimeler almıştır.
C) Türkçe, başka dillerden alınan kelimeleri uyumlu bir şekilde bünyesine katmıştır.
D) Türkçeyi geliştirmek için farklı dillerden kelimeler almak gerekir.

MEB 2016 - 2017